

Op 3 maart 1945 vond in de wijk het Bezuidenhout een grote ramp plaats. In het licht van de bevrijding werd de wijk per vergissing door de Engelse luchtmacht gebombardeerd. Het plan was de V2-installatie in het Haagse Bos te treffen. Niet deze installaties maar een groot gedeelte van het Bezuidenhout werd vernietigd. Een groot deel van de wijk lag in puin, honderden mensen lieten bijgevolg het leven of werden gewond en tienduizenden raakten hun huis kwijt.

De Stichting 3 maart 45 zet zich in voor blijvende aandacht voor deze ramp en haar vele slachtoffers. Jaarlijks organiseert zij de herdenking van het bombardement op het Bezuidenhout. In deze nieuwsbrief kunt u een terugblik lezen van de herdenking van dit jaar en overige berichten.

Herdenking 2012: velen herdachten de slachtoffers

Op zondag 4 maart 2012 werd het bombardement op de wijk Bezuidenhout van 3 maart 1945 herdacht. Vele mensen waren aanwezig ter nagedachtenis van de vele slachtoffers en getroffen en 67 jaar geleden. De herdenking begon met een kerkdienst van de kerken uit Bezuidenhout in de Christus Triumfatorkerk, waarbij het Anglicaanse koor voor een muzikale bijdrage zorgde. Daarna vertrokken we met de genodigden naar het monument Juliana van Stolberg aan de Koningin Marialaan voor een bloemenhulde, met onder andere kransleggingen door de burgemeesters van Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar. Het plein om het beeld was omringd met vele belangstellenden die aanwezig waren voor een eerbetoon. De scouting Haagse Hout verleende op gepaste wijze assistentie. Daarna vertrok een stoet van gasten naar het Koninklijke Conservatorium voor een prachtig herdenkingsconcert, uitgevoerd door veel geprezen muzikanten Andrew Wright op piano en Jonathan Butler op cello. Na afloop bleven mensen nog lang met elkaar praten om elkaars herinneringen te vertellen over het bombardement en het leven in de Haagse wijk in die tijd. Ze werden daartoe aangesproken door een tentoonstelling van gedichten, fotoreportages en herdenkingsposters van kinderen uit groepen 7 en 8 van de basisscholen Nutsschool Bezuidenhout en Liduinashool uit de wijk.

We kijken als Stichting terug op een prachtige dag en hopen nog vele jaren de herdenking op het bombardement op het Bezuidenhout te mogen organiseren, want het verhaal moet levend gehouden blijven. Volgend jaar zal de herdenking plaatsvinden op **zondag 3 maart 2013**.

Overige berichten

Anglicaanse kerk in het Bezuidenhout

In de wijk Bezuidenhout stonden tijdens de oorlogsjaren vier kerken: Anglicaanse kerk van St. John en St. Philip, Wilhelminakerk, Onze Lieve Vrouwe van Goede Raadkerk en de Sint Liduinakerk. Bij het bombardement werden deze kerken zwaar getroffen. Bij de herdenking wordt hierbij stil gestaan in de bijzondere dienst van de kerken in het Bezuidenhout. Dit jaar ging de aandacht uit naar de Anglicaanse kerk, met de aanwezigheid van pastor Tony Roake en het koor onder leiding van Christina Edelen. De Anglicaanse kerk als gemeenschap in Den Haag bestaat al sinds 1586 toen de graaf van Leicester met zijn troepen de Nederlanden kwam helpen in de strijd tegen de Spanjaarden. De Engelse kerk in Bezuidenhout werd gebouwd in opdracht van John Abraham Tinne ter nagedachtenis aan zijn halfzus Alexandrine Tinne, de beroemde Haagse ontdekkingsreiziger en fotografe die in 1869 was vermoord door de Toereags in Noord Afrika. De kerk stond op de kruising van de 1e Van den Boschstraat en de 3e Van den Boschstraat, in die tijd 1872 de rand van de stad. Op 19 oktober 1873 werd de kerk door de Bisschop van Nottingham ingewijd. Er waren 250 zitplaatsen en de kerk werd als een van de mooiste Anglicaanse kerken buiten Groot-Brittannië aangemerkt. Hij kreeg de naam "The Anglican Church of St. John en St. Philip", de namen van vader en grootvader Tinne, die hun vermogen hadden vergaard met plantages in Zuid Amerika. Na 3 maart 1945 kerkten de Anglicanen tot 1952 bij de Oud -Katholieken in de Juffouw Idastraat en de Katholiek Apostolische Kerk aan de de Riemerstaat. Op 29 april 1952 werd de huidige kerk aan de Ary van der Spuijweg ingewijd. De Koningin-moeder, Queen Mary, had op 21 juni 1951 de eerste steen gelegd. Een mooie kerk verdween uit het Bezuidenhout. Op die plaat staat thans het Paleis van Justitie. Er is nog een voorstel geweest om het tramviaduct over de Utrechtsebaan het Alexandrine Tinne-viaduct te noemen, maar dat heeft het niet gehaald. Meer info op: www.stjohn-stphilip.org.

Anglicaanse kerk aan de Eerste van de Boschstraat, hoek Juliana van Stolberglaan. Engelse krans van 'poppies' ter nagedachtenis van de slachtoffers. [Foto's: kerk van H. B. Olierook, www.haagseherinneringen.nl; krans van Stichting 3 maart 45.]

Engelse krans van 'poppies'

Bij het monument van Juliana van Stolberg worden diverse kransen gelegd als bloemenhulde voor de slachtoffers. Een ervan valt op: de rode krans van klaprozen van de Engelse ambassade. Wat is het verhaal hierachter? Sinds 1922 is de klapproos het symbool van de veteranenorganisatie, de Royal British Legion. Na de Eerste Wereldoorlog bloeiden de klapprozen uitbundig op de slagvelden in Vlaanderen. In het gedicht 'In Flanders Fields' beschrijft John McCrae de bijzondere symbolische waarden van de klapproos: niet alleen zijn de blaadjes rood als het bloed van de gevallen, en is het binnenste zwart, kleur van rouw, in het hart van de bloem is ook een kruisvorm te zien, christelijk symbool van lijden en verlossing bij uitstek. Het gedicht en meer uitleg is te lezen op http://nl.wikipedia.org/wiki/In_Flanders_Fields.

Beelden en verhalen van de Haagse wijk Bezuidenhout

Over het leven in de wijk het Bezuidenhout tijdens de oorlogsjaren, het bombardement en de wederopbouw zijn diverse boeken, documentaires en beeldmateriaal verschenen. In de Bibliotheek Haagse Hout is jaarlijks rond de herdenking een tentoonstelling over het Bezuidenhout te zien. Op onze website bij www.bezuidenhout.nl staat een collectie van de verhalen. Veel materiaal is te leen/verkrijgbaar via de bibliotheek Haagse Hout, de Koninklijke Bibliotheek of de Haags Beeldbank van het Gemeentearchief. Ook staan op de site oproepen van mensen met een specifieke vraag over een bepaalde familie of locatie. Mocht u nieuw materiaal over het bombardement aan willen bieden voor onze website, dan ontvangen wij dit graag. Op deze wijze proberen wij het verhaal levend te houden.

Herdenkingen rond 4 en 5 mei: Marokkaanse soldaten in Zeeland

In Den Haag en elders in het land worden rond 4 en 5 mei op verschillende plaatsen herdenkingen gehouden voor de slachtoffers van WOII en een dag later bevrijdingsfestivals; zie voor meer info de site van het Nationaal Comité 4 en 5 mei (www.4en5mei.nl). Een bijzonder herdenking is die van de gevallen Marokkaanse vrijheidsstrijders tijdens de WOII op 15 mei in Zeeland, georganiseerd door de Haagse stichting Al Amal en de Franse ambassade. Op het Franse oorlogskerkhof in de Zeeuwse plaats Kapelle-Biezelingen liggen 19 Marokkaanse soldaten die de Fransen hielpen bij de verdediging tegen de Duitse invasie. Meer info op: www.alamal.nl/2012herdenking2012.php.

Donaties en schenkingen

De Stichting 3 maart '45 beoogt stil te staan bij de offers die zijn gebracht bij het terugwinnen van de onze vrijheid en respect te betuigen aan hen die betrokken waren bij het bombardement op het Bezuidenhout. De Stichting is voor activiteiten geheel afhankelijk van donaties en schenkingen. Draagt u het werk van de Stichting een warm hart toe, dan is uw financiële bijdrage van harte welkom. Uw donatie kan naar giro 6930916 t.n.v. Stichting 3 maart '45 te Den Haag.

Mede dankzij uw gift en die van anderen, zoals het ministerie van SZW en het Wijkberaad Bezuidenhout, kunnen wij elk jaar de herdenking organiseren. De Stichting 3 maart '45 dankt u allen voor deze schenking.